

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, Zwolle; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Dr A. Ringnalda, Soerabaja; Dr J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Broestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f1.50 en voor Ned.-Indië f1.80 — per jaar.
Advertentiën: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

Tot nadere aankondiging is het adres van den Eindredacteur:
DUITSCH KAMPWEG 10, WOLFHEZEN.

INHOUD: Uit de Schrift: Vakantie-dwang. (Ps. 41:4; Ps. 149:5.) — Kerkelijk Leven: Reorganisatie, geen reformatie. IV. Opleiding door de Kerk nog geen waarborg voor rechtsaansprakelijkheid; Predikanten-nood en predikanten-overvloed. — Uit de Buitenlandsche Kerken: Persoonlijken. — Perschoon. — Boekbespreking. — Kerkenieuws.

UIT DE SCHRIFT.

Vakantie-dwang.

De Heere zal hem ondersteunen op het zekbed; in zijn krankheid vernadert Gij zijn gansche leger.

Psalm 41:4.

Dat zijn gunstgenooten van vreugde opspringen om die eere; dat zij juichen op hun leger.

Psalm 149:5.

Er is gewoonlijk veel overleg toe noodig om de vakantie vast te stellen.

Maar eindelijk bepaalt gij of bepalen anderen met u of voor u; dan zal het zijn.

Doch dan gebeurt het wel, dat de Heere zegt: dan zal het zijn, maar op andere wijze dan gij u hebt gedacht. Gij zult geen besneeuwde bergen zien. De alpenstok blijft opgeborgen. Gij zult niet door schaduwrijke bosschen dwalen noch aan strand of op de heide door de zon worden gebrand. Gij zult niet hooger klimmen dan uw slaapkamer. Schaduwen zullen over u heengaan, misschien wel schaduwen des doods. En niettegenstaande de zon brandt, zult gij bleek neerliggen.

Ja, Hij houdt Zich niet steeds aan den door menschen vastgestelden tijd. Hij vraagt er niet naar of het u gelegen komt. In het drukst van het werk werpt Hij u soms neer.

Dan hebt gij vakantie.

Uw plaats is vakant.

Zoo goed en zoo kwaad als het kan wordt er in voorzien.

Maar de ledige plaats blijft. Dat veroorzaakt u kwelling. Gij kunt kwalijk worden gemist. Misschien nog meer voor uw gevoel dan in de werkelijkheid. Gij ligt te tobben. Gij kunt het niet overgeven. Gij oefent pressie op den geneesheer. Maar niets baat.

God heeft uw vakantie vastgesteld.

Niet vóór den door Hem bepaalden datum moogt gij tot uw arbeid weerkeren. Indien gij daartoe al weerkeert.

Vakantie-dwang!

Er is bijna geen dwang, waaraan gij minder kunt wemen.

Inzonderheid, zoo uw arbeid u lief is.

Waarbij dan nog komen pijnen, zwakten, doodsgevaaren.

Daar ver genieten de gelukkigen.

En gij..... de sterke koorden van den vakantie-dwang binden u.

Toch, als gij leert schuilen in Jezus' wonden, als gij leert, dat er nog een ander werk is dan het aktieve, als gij leert volgeling van Christus te zijn in de passieve, in de lijdelijke en de lijdende gehoorzaamheid, als gij leert rusten in het lijden, dat Hij heeft volbracht, dan benijdt gij de bergbestijgers, die in zon en zee badenden, niet meer.

Dan wordt de belofte Gods ook aan u bewaarheid: in zijn krankheid verandert Gij zijn gansche leger.

Dan ziet gij geen lakens en dekens en medeijnen meer. Dan ziet gij bij uw bed gezeten Jezus, de Heelmeester. En in Zijn tegenwoordigheid vergeet gij uw teleurstelling, vergeet gij uw smart. Heere, zoo bekend gij, ik heb het nog nooit zoo goed gehad. Wat heb ik toch een zalige vakantie.

En als gij dan denkt aan die jubelende menschen, die hun blijheid langs bosch en veld uitzingen, dan hindert u dit niet. Gij hebt een beter lied in het hart en op de lippen. Gij stelt voor

met u aan te heffen: Geloofd zij God met diepst ontzag.

Want het is waarheid en geen leugen...., zij zullen juichen op hun legers.

HEPP.

KERKELIJK LEVEN.

Reorganisatie, geen reformatie.

IV.

In deze artikelen wordt besproken het reorganisatie-rapport, ingediend bij de Synode der Ned. Herv. Kerk.

Zij hebben geen polemisch doel, maar dienen ter oriëntering van onze lezers.

En uit den naam van Commissie en Rapport, welke trouwens overeenkomst met de opdracht, en uit het „Inleidend woord“ blijkt, dat aan de zoo noodige Reformatie der Ned. Herv. Kerk niet gedacht wordt. Reorganisatie en Reformatie verschillen breed.

De Dordtsche Kerkenorde wenscht de Commissie zelfs niet als leidraad. Welke begrepen ook tegen het reglement van 1816 worden ingebracht, niet dit, dat de autonomie der plaatselijke kerken werd opgeheven. De grondstructuur ook van dit reorganisatieplan is het genootschap.

De belijdenis is volgens dit rapport niet afkonding van kerkelijke gemeenschap, maar slechts gemeenschappelijk getuigenis van de Kerk. De Commissie wil geen binding aan de geheele belijdenis, maar aan het centrum, aan „geest en hoofdzaak“ van de belijdenis, mits deze „geest en hoofdzaak“ worden omschreven.

Het stelt teluur, dat het ernstigste bezwaar tegen het reglement van 1816 in het rapport zelfs niet wordt genoemd, n.l. dat het lijnrecht ingaat tegen Gods Woord. In deze voorgestelde reorganisatie werkt blijkbaar niet de drang om de Kerk in te richten overeenkomstig de instelling van Christus en de apostelen.

De eerste reden tot organisatie wordt ontleend aan een fictie... de fictie van de volkerker.

Als tweede reden wordt opgegeven, dat de tegenwoordige organisatie vele misstanden en misverstanden heeft veroorzaakt. Het is echter de vraag, of deze bij verwerking van dit plan niet zouden vernieuwen.

De derde reden is het meest opportunistisch. De huidige organisatie biedt geen ruimte om het groote-stads-probleem, enz. op te lossen. Ken daarvoor echter niet met een geringe wijziging volstaan!

Vervolgens haart het, dat men zich op ethische voornamen beroept, waar het gaat om de ontwikkeling van het klassieke Gereformeerde Kerkbegrip.

Over leertucht wordt slechts onder de grootste reserve gesproken. Niet afwijkingen van de leer, zelfs niet excessen, maar alleen ondermijnende excessen mogen bestreden. En dan wordt dit „bestrijden“ nog zoo verzacht, dat men niet behoeft te vragen, wat er van die leertucht worden zal.

Het centrum van de belijdenis wordt gezocht in „de belijdenis van Jezus Christus, Gods zegenboren Zoon, onzen Heer“. Zelfs de apostolische geloofsbelijdenis is dus als centrum nog te breed. Allerlei richtingen kunnen dan in de Herv. Kerk worden geduld. Misschien hoopt de commissie zoo ten minste de modernisten te kunnen weren. Maar ook daarmee kan zij wel eens bedrogen uitkomen.

Een ingezonden stuk van Dr J. Riemens in „De Nederlander“, tegen ons eerste artikel gericht, bood ons aanleiding het leven naar de voor ouderen tijd heraanse Dordtsche Kerkenorde aan te prijzen.

Thans ligt het „Ontwerp van een nieuw Algemeen Reglement voor de Ned. Herv. Kerk“ voor ons.

Wij hebben wat wij toehog toe besproken op grond van het uitvoerig uittreksel in „De Nederlander“ nauwkeurig met de stukken zelf vergeleken.

Zeer gaarne waren we bereid om, indien wij uit „De Nederlander“ minder juiste indrukken hadden ontvangen en die hadden doorgegeven, amende honorable te maken.

Maar hoe we ook zochten, wij vonden bij vergelijking geenerlei afwijking.

„De Nederlander“ was in het extrakt, dat zij van de „Inleiding“ gaf, schier woordelijk getrouw.

Wat dit blad weglief kon ook gevoeglijk worden weggelaten, zonder aan den inhoud te kort te doen.

Bijzonderheden als hoeveel zittingen er door de Commissie voor Reorganisatie werden gehouden zijn wel voor de Synode, maar niet voor het publiek van belang.

Voorts vielen uit citaten inzake het Ontwerp van 1809, alsmede uit de geschriften van Hoede-maker, Gunning Sr en Chantepie de la Saussaye Sr en eenige alinea's aan het slot.

Zakelijk is er echter niet het minste verschil. Door wat we uit „De Nederlander“ overnamen hebben we onze lezers alzoo volkomen objectief ingelicht.

Hoe Dr Riemens er ons dan een verwijt van kon maken, dat wij ons oordeel op het overzicht uit dat blad baseerden, blijft ons een raadsel.

Intusschen zullen we, nu de stukken zelf in ons bezit zijn, die voor de komende artikelen natuurlijk raadplegen.

Wij hebben ze geheel doorgelezen.

Stellig wordt daarin enkele malen naar de Dordtsche Kerkenorde verwezen.

Toch niet in die mate als Dr Riemens deed vermoeden.

Wat we te dien aanzien schreven blijft ook na inzage geheel van kracht.

Indien het eenigszins mogelijk ware geweest, zouden we Dr Riemens graag tegemoet gekomen zijn.

Nu ontbreekt er echter alle reden voor.

Aan de artikelen zelf toegekomen, kan, dunkt ons, geen andere gevolgtrekking daaruit worden gemaakt, dan dat, ook al zou de ontworpen reorganisatie worden ingevoerd, de Ned. Herv. Kerk geen kerk zal worden, maar genootschap blijven.

Reeds het opschrift ontnemt de hoop op die verbetering.

Het luidt: „Algemeen Reglement voor de Hervormde Kerk in het koninkrijk der Nederlanden“.

We hebben hier weer met een Reglement te doen en niet met een Kerkenorde.

Een reglement behoort bij een vereeniging, een genootschap.

De kerk heeft zelfs in de woordkeuze voor haar orde er voor te waken, dat zij alle gedachte aan een vereeniging of genootschap bij den wortel afsnijdt.

In verband hiermee krijgt ook Kerk (in het enkelvoud) in plaats van Kerken in het meervoud een bepaalde betekenis.

We zullen het enkelvoudige „kerk“ ter aanduiding van een kerkengroep niet onvoorwaardelijk afkeuren.

Ook onze vadersen gebruikten het wel in dien zin. Maar dan moet ook alle gevaar voor misverstand afwezig zijn.

Dan moet de genootschapsidee totaal zijn buitengesloten.

Dat is hier helaas niet het geval.

Om nu van het opschrift af te stappen.

De artikelen 1, 2, 3 en 3* van het oude reglement laat de Commissie onveranderd.

Curieus is haar toelichting op deze handeling.

Zij zegt: „Ofschoon de aanhef van ons Reglement, zooals het tegenwoordig is, wel zeer formeel moet geacht worden, meenen wij op grond van de wenschelijkheid van historische continuïteit, en ook wegens moeilijkheden van juridische aard, die er zouden kunnen ontstaan, wanneer deze artikelen anders werden geformuleerd, hier geen wijziging te moeten voorstellen“.

Dezelfde motieven om niet te wijzigen worden ook bij verdere artikelen wel opgegeven.

De Commissie wil dus allereerst historische continuïteit met het oude reglement handhaven, zelfs al rijzen er bedenkingen tegen.

Zij wil op het oude reglement voortbouwen.

Maar dan bouwt ze op een verkeerd fundament.

Het oude reglement was van de genootschapsidee doorduurd.

Op het fundament van een genootschap kan echter nimmer een kerk worden gebouwd.